

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

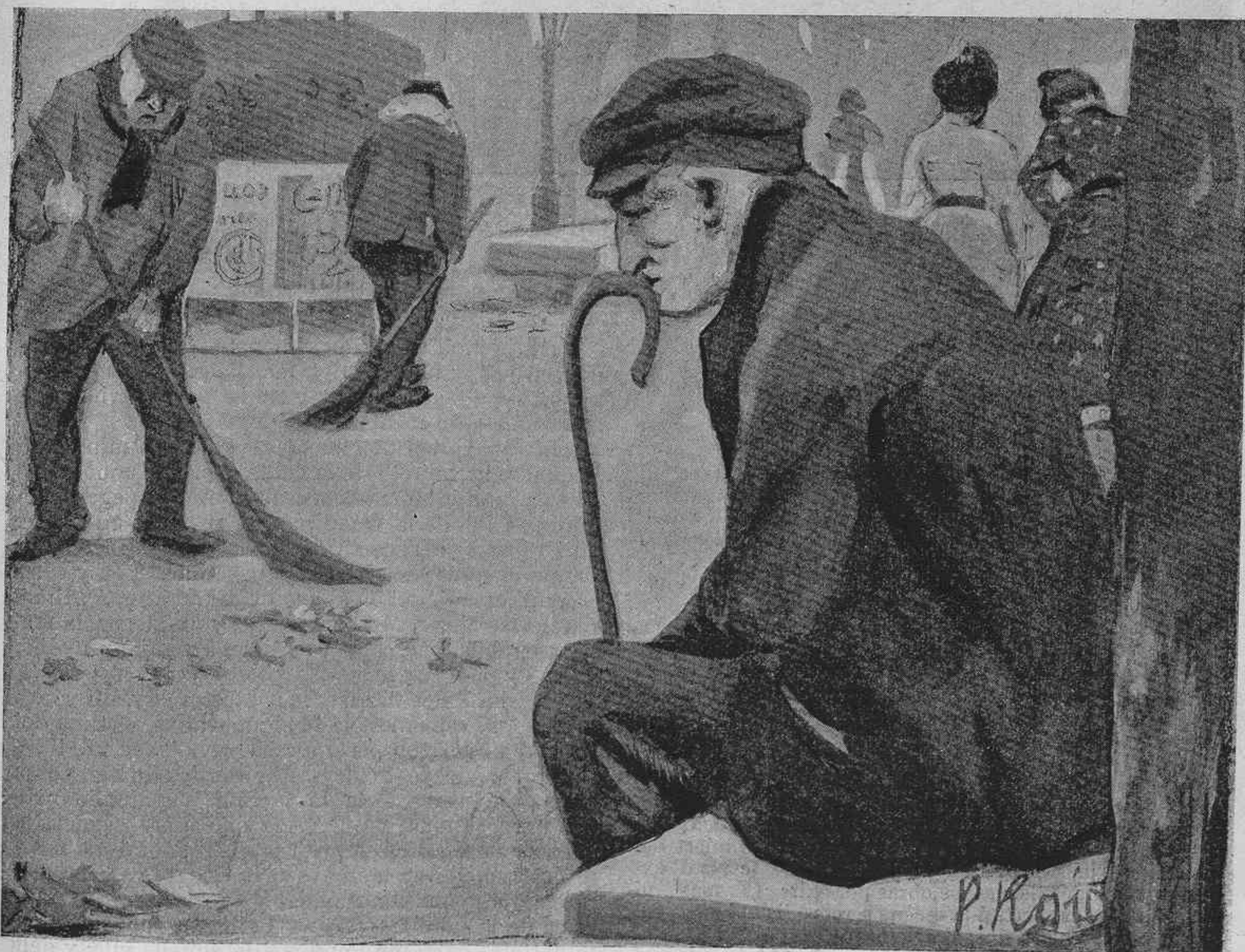
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

LA LLISSÓ DE LAS FULLAS

—Y vet'ho aquí: s' assecan, cauhen, las escombran y ¡al pilot! ¡Lo mateix, lo mateix que nosaltres!

FRANCISCO SOLER Y ROVIROSA

Feya mesos que patia, que s' anava extingint postrat en el llit; mes no per aixó ha causat menos dolor la noticia de la seva mort, ocorreguda el matí del dimars, dia 27 del corrent novembre.

Y es que 'n Soler y Rovirosa era un gran artista y un gran home.

En el concepte de la escenografia ocupava á Espanya 'l primer lloch. Sigué pintor escenogràfic perque tenia vocació, tanta, que sent molt jove lográ véncer l' oposició resolta de la seva familia empenyada en dedicarlo al comerç. Passá á París á estudiar aqueix art que l' encisava, y per espay de molt temps sigué 'l deixeble predilecte del célebre Cambón.

De regrés á Barcelona féu una verdadera revolució en l' art del decorat escénic. Associat primer ab en Plá, que morí á Madrit ja fá alguns anys, y després tot sol, la seva tasca gloriosa de més de trenta cinch anys seguits de producció está directament enllassada ab el progrés teatral de Barcelona.

Son infinitas las decoracions que pintá y totas notables, perque si un artista cuidadós y conciensut hi ha hagut may, aquest es en Soler y Rovirosa; y com además de aquestas condicions especials possehia una ilustració vastíssima, un bon gust exquisit y un domini complert del dibuix, de la perspectiva y del colorit, no te res d' extrany que contés las sevas obras per éxits. ¡Y may, ni una sola vegada, sortí á la escena á rebre 'ls aplausos del públich qu' entussiasmat l' aclamava!

¡Quántas produccions que s' han representat centenars

de vegadas degueren la major part del seu éxit á n' en Soler y Rovirosa!

Com á home valia lo mateix que com á artista. De caràcter franch y jovial, tenia una gran noblesa de cor, y una caballerositat que may se desmentia. Cortés, afable y simpatiquíssim per tots quatre costats, era impossible coneixe'l sense estimarlo. Passavan els anys, y entregat á la febra del treball, anava envellint, pero sols de cos: la séva ánima era sempre jove. Res tan agradós com sas conversas vivas, animadas, ocurrents, en las quals s' hi transparentava un admirable esperit de observació. ¡Y que bé veyá totas las cosas; y ab quina claretat més atractiva, més exuberant de *sprit* de bona lley sabia exposar el fruyt de las sevas observacions!

De tots els fets ocorreguts á Barcelona, desde que tingué us de rahó ne guardava un recort molt clar: era una crónica vivent del séu temps. ¡Quántas y quántas vegadas havia desvanescut duptes que teniam sobre cosas pretéritas, y 'ns embadaliam escoltantlo!

Mentida 'ns sembla que haja pogut morir un home tan plè de vida!... Ha mort deixant un buyt á Barcelona per son mérit artístic irremplassable y un altre de més gran en el cor del seus amichs que l' estimavan entranyablement... y un abisme de desconsol dintre de sa familia idolatrada, sa esposa, son fill, sa filla, son germá. á tots els quals envihém la expressió més sincera de la participació que preném en el gran dolor qu' en aquests moments els afligeix.

J.

CRÓNICA

EL TENOR PALET

Feya ja molt temps que 'l mestre Goula me 'n venia parlant, y un día—deu fer d' aixó unas tres semanas—vaig acceptar ab gust la seva invitació á anarlo á sentir ensajar al *Teatro Lírich*.

Allí vaig trobar-me'l ab sa cara de bon minyó, en la qual vaig véurehi desseguida rasgos fisionómichs de una familia tarrasenca de antichs pagesos: la familia Palet de la Quadra; y vá resultar, en efecte, que 'l jove tenor era fill de 'n Joanet, el germá que seguia després del heréu, gran amich méu y company d' estudi, del 56 al 60, quan anavam á primeras lletas á casa Mossén Jaume, y al plegar, la major part dels días, cap á ca'n Palet á menjar pinyóns, aglans y pastanagas.

En Joan Palet vá casarse á Martorell y allí vá establirse, havent mort ja fá alguns anys, víctima del tifus, qual germen portá á casa seva 'l seu fill, l' actual tenor, desde 'l colégi de jesuítas de Zaragossa ahont s' educava. Tota la familia 's contaminá: ell, son pare, sa mare y un germá que avuy segueix la carrera eclesiástica. Morí 'l pare, 'l puntal de la familia, y quedaren la mare y 'ls dos noys, ella, animosa, guanyant penosament y á forsa de privacions el pá de la familia, en una botiga d' adroguer establerta al barri del Pontarró de aquella vila; y dels

dos noys, l' un estudiant fins á guanyarse una beca al seminari, y l' altre—l tenor—entrant d' aprenent á una pastisseria de Barcelona.

¡Pobre Pepet! Ell ja la sentia desde molt xich, l' afició á la música, y li deya á la bona de la séva mare:

—Feume ensenyar de solfa!

—Sí, prou: per solfas estém... ¡A treballar nóy, á treballar!

Y treballava y cantava sempre, ab una veu!... Ah!... Si las ensaimadas y 'ls tortells qu' ell pastava y enforjava haguessen sigut susceptibles d' emportarse'n la dulsura de la veu privilegiada de aquell pobre esclau de la pastisseria; els amos que vá tenir s' haurían fet richs.

Y no obstant, un n' hi hagué, de un oído tan pervers y estrafalari, que tot lo día li estava á sobre:

—¡Qué tant cantar!... ¡Qué tant cantar!... Calla de una vegada... No m' atabalis.

En Pepet, disgustat, mudá d' establiment, anant á raure al *Colmado Pelayo*, ahont, pel contrari, 'ls hi agradava molt que cantés.

—¡Y quina veu té aquest xicot!... deya 'l Sr. Pont, amo del establiment, y persona ilustrada, com que fins de jove vá estudiar á la Universitat la carrera de notari.

—Palet—li deya la filla del Sr. Pont—vosté te una veu preciosa... Vosté hauría d' estudiar...

—Sí, prou...—contestava 'l pobre fadrí.—¿Y de ahont trech els recursos?

El Sr. Pont vá decidir-se á escriure á la séva mare, y á la pobra dona li bastá l' autorisada opinió del principal del seu fill, pera convencers de que 'l noy tenia rahó quan li deya:—Mare, feume ensenyar de solfa!

No faltavan sino 'ls medis, porque 'ls estudis son

EXPLORADORS

Els dels espanyols en general, y 'ls dels barceloníns en particular.

ARTISTAS CATALANS

JOSEPH PALET

tenor d' ópera italiana, presentat últimament al Liceo.

cars, y mes per un pobre treballador, que ha de guanyarse las caixaladas.

Per mediació de bonas personas, entre las quals devém citar al professor de piano, Sr. Marraco 's conseguí que 'l professor de cant Sr. Paredes s' encarregués de donarli lliçons per una mensualitat módica, y encare pagadera en part, el día que 'l tenor hagués debutat en el teatro.

Quatre anys seguits hi aná, sense per aixó deixar l' ofici, y á intermitencias, perque la pastisseria té las sevas tungadas, y pels vols de Sant Joseph no poden deixar-se 'ls ramillets, ni per la Pasqua las monas, ni per Totsants els panellots... y ¡amigo! lo primer es lo primer...

Afortunadament, sis mesos enrera, acabaren per en Palet las angunias, ab l' oferiment que li fou fet per un industrial y un comerciant, los Srs. Batlló (D. Román) y Alesán de costejarli 'ls estudis baix la direcció del mestre Goula, posantlo en condicions de que no hagués de treballar per viure. A estudiar y res més qu' estudiar. Podía buscarse dispesa—y aixís vá ferho desseguida triantne una de molt modesta al carrer de las Freixuras—y ja fou felís, puig no hagué de pensar més qu' en aprofitar las lliçons del seu hábil professor.

¡Y cómo las ha aprofitadas!... En sis mesos ha après set óperas, que son: *La Favorita*, *Lohengrin*, *Rigoletto*, *Gioconda*, *D. Giovanni*, *Mefistófele* y *Aida*.

El mestre 'm deya:—No es la veu solament ab tot y ser tan preciosa lo millor que té aquest xicot: sino la facilitat d' apendre, un gran oído y una admirable intuició. Ara vas á sentirlo.

*
*
*

Y sobre l' escenari del *Lírich* (l' hermosa sala próxima á derribarse, y qual últim ús haurán sigut els ensajos de 'n Palet), sobre l' escenari obert y sense decoracions, acompanyats al piano per en Goula ell y un' altra alumna del mateix mestre cridada també, ó molt hauria d' enganyarme; á fer una gran carrera, la Srta. Grassot, passaren tot lo *Lohengrin*, ab el qual, han de debutar tots dos al San Carlos de Lisboa.

Desde las primeras notas, vaig sentirme encisat... y l' encís aná creixent per graus fins acabar el *racconto* ab que 'l cavaller del Cisne 's despedeix de la seva enamorada. May més olvidaré aquella fruició íntima, produhida per una veu tan fresca y tan pura, y que penetra molt endintre com una delicia subtil y fá pessigollas al cor.

¿—Tinch rahó ó no tinch rahó, al pretendre que debuti al Liceo, al Real de Madrid y al San Carlo de Lisboa?—vá preguntarme 'l mestre.

—¡Completa!—li vaig respondre.—Pero si en Palet vá á debutar al Liceo dintre de pochos días, permetem que no anticipi al públich l' impressió de aquest matí, puig podria ferli mal. Me la guardo per mí tot sol: al públich que vaja á sentirlo que li quedi íntegra la sorpresa que á mí m' ha causat.

Per aixó no vaig parlar de 'n Palet.

El mestre Goula es un intrépit... potser devegadas n' es fins una mica massa.

No hi ha artista que per primera vegada haja de trepitjar las taulas que s' arrisqui á sortir en un teatro de las condicions especials del nostre Liceo. El mateix Gayarre, en la primera temporada que féu allí, confessava que las camas li feyan figa. Es lo mateix que á un que no haja nadat may, se l' emportin en un barco á alta mar, y 'l tirin á l' aygua allí hont aquesta no té fons, dihentli:—Apa, manéja't... neda. Sols nadant bé 't lliurarás de las golas badadas del aixám de tiburons que 't voltan.

¡Al Liceo, y ab *La Favorita*!

Per gran que siga la confiansa que 's puga tenir en las condicions de un artista novell, ningú pot respondre de l' emoció inherent á tot debut; de aquest moviment nerviós que afecta á las cordas vocals, constrayentlas, estrenyent el pas de la veu.

Per fortuna en Palet es un valent. Hauria donat mostras de ser insensible si no s' hagués emocionat: molt n' estava al sortir; pero no fins al punt de perdre 'l domini de sí mateix.

Algú vá dirli:—Pensa que avuy neixes: ó tú 't menjas al públich, ó 'l públich se 't menja á tú... y á l' olla!

Y aquell jove de 23 anys, barbamech encare, se presentá devant del monstre de més de 4,000 caps ansiosos, y á las primeras notas vá guanyarlo.

Era aquella mateixa veu fresca, pura, penetrant que jo havia sentit al *Lírich*, encare que una mica velada, y 's produhia aquell mateix encís que á mí m' havia causat; pero aquesta vegada multiplicat per més de 4,000 y esclatant en un formidable aplauso.

Y cantá tota l' ópera. Mentiriam si diguessem que vá ferho com un nou Gavarre, lo que no fora propi de un principiant, sino de un ser favorecut ab el dó dels miracles; pero sí s' ha de confessar que no hi ha recort de un debut més brillant y que dongui lloch á la concepció de tantas esperansas, no ja fundadas, sino segurissimas.

Perque 'l tenor Palet sobre tenir un tresor en la

LO QUE AVUY DIRIA EN CERVANTES

Barcelona, archivo de la cortesía, manantial inagotable de pastetas.....

veu, de un timbre 'l més grat que puga sentirse, posseheix una emissió fácil y correcta, frasseja admirablement, y en certs moments culminants se li reflecta en el rostre l' emoció artística, senyal segura de que sent lo que canta.

Dotat de lo més essencial, de lo que 's té per dó de natura, de lo que no pot adquirirse, li falta sols lo que dona l' experiència, la pràctica, l' estudi y l' aplom... Y jo auguro que no tardará en tenirho també y fins estich en que la mateixa familiaritat ab las taulas l' ajudarán á adquirirho ab més rapidés que qualsevol altre medi.

O sino ja m' ho sabrán dir quan torni de Lisboa. Li servirà més una temporada de pendre la mida al públich, que quatre anys d' estudi solitari. Temperaments com el que 's revela en ell, han de forjar el ferro en calent.

Tem algú que 'ls afalachs del aplauso ruidós y de las contractas ventatjoses, que se li oferirán sens dupte, gracias á l' actual escassés de bons tenors, aixís com la exageració en els elogis acabin per perjudicarlo. Pero á mí se 'm figura que no pot ser.

Perque he observat qu' en Palet, per ser escepcional en tot, es modest.

Y si sab conservar aquesta qualitat, persuadit qu' es ella 'l principal adorno de las personas de mérit, será l' únich exemplar dintre del género.

P. DEL O.

LA TRAMPA

Pera cassá al llop rabiós
qu' es el dol de la encontrada,
els pagesos han posat
calladament una trampa.

El llop, ho coneix ben bé
y no s' acosta al paratge,
pro continúa furtant
las ovellas esgarriadas.

Corra per 'llí un rabadá
qu' es el goig de la montanya,
aixerit com l' estornell
cantador com la calandria.

¡Quántas voltas munta al bosch
ó bé al prat frondós devalla
al coll el sarró de brí
y l' alegría á la cara!

Cap esment te 'l rabadá
del paratge de la trampa,
y passant s' hi agafa un peu,
y el doló' el cor li traspassa...

Li apreta el ferro la carn,
el plor, li mulla las galdas,
y el remat li vá fugint
tot belant cap á l' ubaga.

Quan lliurat per un pagés
coixejant y ab greu recansa
á la ubaga ha devallat,
el rabadá, cáu en basca.

El llop, el llop malehit
ha notat furtó de llana
y ¡traidor! l' hi ha degollat
l' ovella mes estimada!

¡Ay! pastor, quants cops las lleys
fan lo mateix que la trampa.

A. LLIMONER

UNA IDEA «LLUMINOSA»

La picada colectiva de las quatre companyías que

EL SUGESTIONADOR DE TOROS

¡Per fi l' home de mármol
caygué del pedestal!
Sort que al anársen d' oros
diu que no 's va fer mal.

s' dedican á proporcionarnos llum ha produhit l' efecte qu' era d' esperar.

—Desde 'l primer de novembre—han dit als consumidors, clavantlos el fibló al portamonedas—pagaréu el gas cinch céntims més car per metro cúbich.

Y 'ls consumidors, que tenen la epidermis delicadíssima, han contestat sense perdre un moment:

—No 'ns dona la gana.

Aquest, al menos, va ser l' esperit de la reunió que 'ls gremis van celebrar l' altre dia pera ocuparse de tan trascendental assumpto

Tots els concurrents, quí d' una manera quí d' un' altra, van venir á dir lo mateix.

—Si las empresas d' alumbrat coneixen els seus interessos, nosaltres coneixém els nostres. ¿Ellas diuen que no poden donar el gas al preu que 'l contan avuy? Nosaltres assegurém que no podém pagarne un céntim més. Que s' ha encarit el carbó, que 'ls transports han pujat... Vaji per quan els transports no 'ls costan casi res y 'l carbó 'ls surt á xavo la tonelada.

Las diversas tentativas que pera convéncer á las companyías s' han fet, han donat totas el mateix resultat. Els fabricants de gas no 's mouhen del séu atrinxerament.

—¡La puja dels transports, l' encariment del carbó!... L' augment de cinch céntims per metro qu' exigím ens es absolutament necessari. Si no ho fessim aixís, no 'ns quedaria més remey que tancar els gasómetros, arrancar las canyerías dels carrers y vendre 'ls contadors al Encant.

A lo qual els gremis responen també ab la mateixa persistencia:

—Tant es que risquis com que rasquis. No pagaréu.

* * *

La solució, com se comprén, es hermosíssima, en teoria. No hi ha verb que 's conjugui més de gust que 'l *no pagar*; pero, quan á fi de mes se presenti 'l cobrador ¿qué se li contesta al entregarnos el fatal recibo que comensa: *Por tantos metros de gas consumidos... etc., etc.?*»

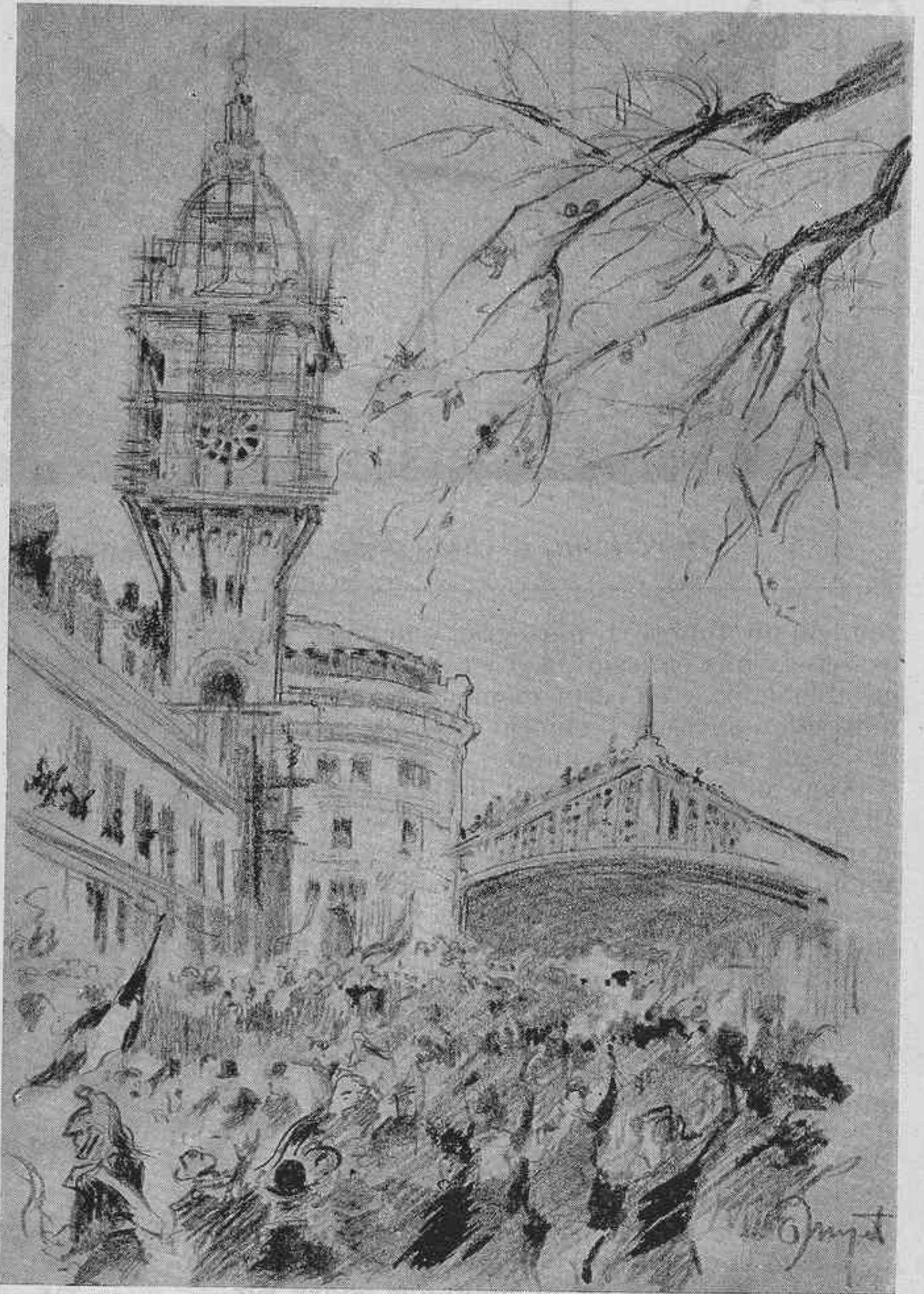
Aixó es lo que 'ls gremis, allissonats per una dolorosa experiencia han comprés desseguida. El propòsit de no pagar no conduheix en lloch, com no sigui al carrer d' Amalia. Ben clarament ho expressa 'l primer manament de la lley gubernamental: «Pagarás lo que deguis, sobre totas las cosas.»

Convencuts d' aquesta lamentable veritat, els gremis s' han dit:—No pagar, no podém ferho. El Códich s' hi oposa y 'l *Pelayo* també; pero ¿quí 'ns priva á nosaltres de limitar el consúm de gas, fent de manera que la economía arribi á superar lo que representa l' augment dels cinchs céntims per metro?—

¿Quí 'ls ho ha de privar? Ningú. Las garantías podrán estar suspesas; pero contra 'l dret de gastar el gas que á un hom li convingui, encare no s' ha dictat cap real ordre.

Trobat el fil, tot el capdell ha seguit. A la guerra d' augment de preu de las companyías no s' hi pot contestar d' altre modo que ab la guerra de disminució de consúm.

¿Gastém 10 metros de gas, y en lloch de dugas pessetas y mitja 'ns en voléu fer donar tres? Está

La multitud invadint la estació de Lyon.

bé. Ara nosaltres en compte de 10 metros ne gastaréu 5, y en lloch de deu ralets ab sis estaréu pagadas.

Tot consisteix en aplicar á la situació present el remey que Benjamí Franklin aconsellava als francesos á fins del sigle passat.

* * *

El gran americá s' trobava á París, y sentia que 'ls vehíns de la capital de Fransa, com fan ara 'ls barceloníns, se queixavan amargament de la carestía dels articles de primera necessitat.

—No podém viure—clamava la gent:—tot puja, tot s' encareix, tot conspira contra la nostra butxaca.

—No podéu viure,—va contestarlos Franklin—perque sou uns malgastadors.

—¡Quína heretgial! ¿Nosaltres?

—Vosaltres. Y fàcilment vos ho demostraré.—

La demostració va publicarla en un periódich, en un article que va fer furor. El patriota americá comensava per admirarse de que 'ls parisienchs, podent fer totas las cosas de día, preferíssin ferlas á la nit.

—«¿Quí us impedeix—els deya—llevarvos á punta de día y anàrvosen al llit á entrada de fosch? M'

KRÜGER À PARÍS

colaborador O. Junyent.

Carretóns, á franch per persona, instalats per veure passar la comitiva.

esgarrifo al pensar que quan vosaltres us aixequéu ja fa una pila d' horas que 'l sol brilla en l' espay. Y en compte d' aprofitar aquellas horas, las perdéu dormint y á entrada de fosch heu d' encendre llum pera fer la feyna que ab claror de día hauríau pogut fer!»

Franklin, qu' era tan excelent matemátich com notable físich, trassava aquí alguns números y demostrava als parisienschs que 'l gasto de llum que feyan á la nit, sense altra rahó que la seva peresa, importava una barbaritat de cents milions.

—«Tots aquests diners—deya en conclusió—vos els podríau estalviar, porque, per si no ho sabíau, «el sol dona claror desde 'l moment que surt, y la »dona absolutament de franch.»

Y molt més clara que 'ls quinqués y espelmas que llavors s' usavan, y que 'ls gases y bombetas que avuy son moda.

La llissó de 'n Franklin es tan bonica que val la pena que 'ls gremis la estudiïn ab l' atenció deguda.

¿Per qué lo qu' ell aconsellava als parisienschs no ha de poderse posar en planta aquí? La situació es la mateixa: miseria, malestar, encariment de tot lo més necessari á la vida; ingressos petits, contribucions grossas; exigencias per una part, imposicions per l' altra...

¿Qué fem? ¿Ens en aném al llit á entrada de fosch?

Consideracions econòmicas apart, potser ben filosofat es lo que 'ns aniria millor á la cara.

Ja que no sabém ser galls, no estaria mal que imitessim á las gallinas.

A. MARCH

TARDÓ

Días plujosos y sense sol
y un fret que gela;
secas, coll-tortas totas las flors,
l' afrau deserta.

La fulla groga de l' arbre cau
recargolantse;
l' aucell, si canta, sembla que 's plany,
trista l' ubaga.

Cap á montanya cayent la neu
y al plá la boyra;
y com dolguentse d' eix temps, el cel
apar que plora!

F. CARRERAS P.

NOVA EPIDEMIA

Una desgracia, y en aquest país sobre tot, may vé sola.

Després de l' algarada bolso-carlista ó carlo-bolsista ó com vostés vulguin, l' epidemia de Murcia.

¿No saben qu' es?

Una enfermetat de lo més curiós que pot imaginarse. Els símptomas son mal de cap, inflamació á las parpellas, ensopiment, y ja están vostés servits. A la no-na desseguida.

De bonas á primeras els malalts se contan per centenars. «En un sol día—diu un parte d' última hora—hi ha hagut 150 personas atacadas.»

Els morts, per ara, son poch, pero s' espera que aviat n' hi haurá bastants.

Per lo menos s' assegura que 'ls fabricants de caixas fúnebres están fent gestions á aquest objecte.

Perque, lo qu' ells diuen:—No tot han de ser gangas pels metjes y apotecaris. Ja que la epidemia ha vingut, que se 'n aprofiti tothom.

Com se pot compendre, el pobre governador civil ha tractat de ferlos renunciar á tan inhumanas pretensions.

—No siguin impacients—diu que va dir l' altre día als bagulayres:—Un día ó altre ¿no saben vostés que tots els murciáns han de morir? Espérense, y tinguin la seguretad de que tart ó aviat ningú se 'n anirà sense bagul.—

Pero ells no s' entenen de quientos.

—¡Ca, barret!—repliquen:—*Fiate en la Virgen y no corras*. N' estém massa desenganyats de las promesas dels governs. Ab el temps... Un día ó altre!... Tot aixó es mel que 'ns posan á la boca pera feros callar. ¡Quí sab quí será viu ab el temps! No senyor. ¿No hi ha epidemia? Donchs fora privilegis y exclusivismes. Que 's reparteixin equitativament els beneficis. Tanta contribució paguem nosaltres com els metjes. ¿No cridan ells: Malalts, malalts? Nosaltres cridém: Defuncions, defuncions!...

He dit que la nova enfermetat es molt curiosa... Ho es, en efecte, pero si s' ha de parlar ab franquesa, més ne son els metjes murciáns.

Fa ja una pila de días que visitan y receptan á tort y á dret, y á horas d' ara, ¡pasmis el lector! encare no saben de quina malaltia 's tracta.

Al principi deyan que no era res.

—¿Mal de cap? ¡Psé!—feyan els galenos á cada nou cas que 'ls sometían:—¿Quin es avuy día l' espanyol que no té mal de cap, en singular ó plural?

Aparegué després l' inflamació dels ulls, vingué l' estat comatós, y 'ls metjes van comensar á mirar-se ells ab ells, com viatjers que 's troban en despo-
blat y ningú sab el camí.

—¿Qué será?

—¿Qué no será?

—¿Triquinosis?—va dir de prompte un del grupo.

—¡Justa!—exclamá 'l coro, agafantse als cabells del providencial parássit.—¡Triquinosis! ¡Triquinosis! ¡Es triquinosis!—

Pero ara resulta, degut probablement á intrigas dels cansaladers, que la triquina ha quedat descartada.

—¡No es triquinosis!—diu el coro, ab la mateixa unanimitat que avans deya que sí:—es... un' altra cosa.

¿Qué?

Aguántinse, si no volen caure de clatell al sentir la més estupenda declaració científica que ha penetrat en orelles humanas.

La epidemia de Murcia—segons els metjes de la localitat—es deguda á *elements nocius*.

¡La gent, que s' havia arribat á figurar que potser era deguda á *elements benéfichs!*...

Ja te rahó l' apotecari de *La verbena de la Paloma*.

«Hoy las ciencias adelantan
que es una barbaridad.»

Per lo menos á Murcia.

MATÍAS BONAFÉ

LA MULLER

L' un la tractará pitjor
que á una esclava, lo qual no obsta
perque al parlar d' ella digui
sempre *la meva senyora*.

L' altre diu *la meva cara
meytat* parlant de sa esposa;
y viu ab l' esquena dreta
de las rendas qu' ella cobra.

Aquest, positivament,
sab que l' enganya sa dona;
y no obstant, al aludirla,
acostuma á dir *la propia*.

Aqueix li diu *la costella*
y á cops de puny las hi enorra;
aquell ne diu *la de casa*,
sabent que sempre n' es fora;
y molts, aborrintlas, diuhen
la meva mitja taronja.

Pro 'l que 'm distreu més de tots
es el sereno del poble
al dí 'l meu company de nits,
y ella á las nits está sola...
tant bon punt la deixa 'l metje
que hi fa visitas d' una hora.

M. BADÍA

LLIBRES

VISIONS Y CANTS de JOAN MARAGALL.—Es en Maragall un de nostres mes inspirats poetes. Posseheix el dó envejable de la personalitat, lo que vol dir qu' en tot lo qu' escriu s' hi sent la seva má. Sas *Poesias originals* del

any 91 y las que publicá quatre anys després revelan un temperament fort, enemich de fullaracas retóricas, tot ell teya plena de sava... y teya catalana sempre.

En son últim volúm, qu' es el que tenim á la vista s' accentuan encare més aquestas qualitats. La major part de las composicions qu' enclouhen las tres seccions en qu' está dividit:—*Visiones, Intermezzo y Cants*,—ofereixen un vigor extraordinari. El poeta es vident y troba casi sempre una manera original d' exteriorisar lo que concebeix, convertint la llengua catalana en un instrument de bellesa y en un element progressiu... y no la llengua rebuscada, arcaica, floralca, sino la viva, la palpitant, la qu' es precís cuidar pera que donga saborosos fruyts que no perdin may son nadiu perfúm.

Ab gust analizaríam la major part de las composicions, fent notar, apart de las sensacions fondas que despertan, las qualitats que avaloran son mérit extraordinari; pero 'ns falta temps y espay, haventnos de concretar per consegüent á una impresió de carácter general.

Sols una objecció 'ns hem de permetre, y es la llibertat que 'l senyor Maragall se pren tot sovint, ab el metre y ab la rima. No desconeixém que hi ha escolas novíssimas que á trucos de conservar el matís de las ideas y en busca sempre de impresions tan vagarosas com sugestivas, y fins per certa pruitja de novetat no reparan en atropellar las vellas reglas del art poétich. Aquestas escolas, á forsa de voler passar per originals, rompen lo que tenen per motllos vells, tals com la mida, 'l compás y la rima. Crech que 'ls poetes que aixís procedeixen farían millor escribint en prosa, ab lo qual gosarían de una llibertat molt mes complerta que modelant uns versos á totas llums defectuosos, y qu' en moltas ocasions, descubreixen á primera vista, una verdadera impotencia pera ferlos millor.

El senyor Maragall, que 'n sab fer de bons, com ho revelan la major part dels continguts en la secció *Intermezzo* del seu últim llibre, podria haverlos hi fet tots, prescindint de una moda, ó millor dit de una *manera*, que per no tenir rahó de ser, no pot arrelar, y que sobre tot está cridada, com creyém, á tentar á no pochs principians, que sense estar dotats de la inspiració poética, que reconeixem en l' autor de *Visiones y cants*, dirán:—De versos aixís ray, també 'n sabém fer.

Y ja veurán si 'n rajarán de ramplonerías de aquellas plomas malaventuradas.

Hi ha que desenganyarse: la poesia es un art noble, y no 's pot tractar sino ab procediments nobles també. Medir, rimar y polir, sempre que no 's descubreixi l' esfors que aquesta triple tasca implica, ni perjudiqui, ans bé realsi, la expontaneitat de la concepció, serán, digan lo que vulgan els capritxosos innovadors, condicions essencials de tota composició escrita en vers que aspiri á la perfecció de la forma ajermanada ab l' altesa del pensament.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

El derecho público contemporáneo.—Lecciones dadas en en el *Ateneo de Madrid* (escuela de estudios superiores) por *Rafael M. Labra*.—Curso de 1900.

* * * *La Tramontana*.—Drama en tres actes, original de don *Teodoro Baró*, estrenat al *Principal* el 29 de novembre del any passat.

RATA SABIA

LICEO

El debut del tenor Palet ha sigut el gran aconteixement de la semana.

Plé 'l teatro de gom á gom, havent quedat al carrer mes de mil personas que desitjavan assistir'hi, 'l debutant tingué un éxit.

Y no dihem res mes, perque la nostra impresió sobre 'l novell artista, queda degudament consignada en la secció de *Crónica*.

ROMEA

Cert qu' en rigor no hi ha cap necessitat de traduhir

HORA DE CONTRACTACIÓ (per V. Buil)

—No s' escarrassi: las meas teorías respecte al amor son aquestas: «toquém y toquém».

al catalá una producció castellana tan coneguda y celebrada com *El sí de las niñas* de Moratín; pero tampoch se veure motiu de censura contra 'l senyor Llanas per haverse imposat aquesta tasca.

Sobre tot, resultant com resulta feta la versió catalana ab molt *sprit*, es á dir: aprofitant hábilment el traductor ó refundidor, moltes de las ocasions que se li oferían de dirhi la séva.

Encare que l' obra pert, al passar á nostre matern llenguatge, una gran part d' aquell casticisme pur moratiniá, qu' es un de sos encisos, s' ha de confessar que vá agradar extraordinariament al públich de Romea, y agradará á tots els públichs davant dels quals se representi, perque l' assumpto sobre ser molt humá, es teatral per excelencia y está desarrolat ab el tino y l' habilitat características de un gran mestre de la escena, que sentía com pochs, el género cómich, sense exageracions ni xocarrerías, á través del prisma cristallí de la finura y 'l bon gust.

L' execució notabilíssima per part de la senyora Monner (donya Irene) y molt acertada per lo que respecta al senyor Capdevila. La senyoreta Verdier una mica freda, y 'ls demés actors esmerantse en lluhirse dintre de sos respectius papers.

El senyor Llanas sigué cridat á las taulas al finalisar la representació.

NOVEDATS

La mare eterna del Iglesias, tot sent una nova mostra del talent del autor, no es en puritat un drama. Hi falta materia prima y careix l' assumpto de desarrollo sufficient per omplir tres actes, y aixó que l' autor ha tingut el tino de ferlos curts; pero breus com son, si bé no cansan, no interessan.

Tot lo que passa es previst... ó millor dit, en res de lo que passa s' hi observa la lluyta de passións que posan á prova 'l carácter dels personatjes y donan calor de vida á tota obra escénica.

Ni la girada del seminarista que sugestionat pel poeta, gran admirador de la naturalesa, penja 'ls hábits á la figuera, y 's decideix á declarar-se á sa cosina; ni las vacilacions de aquesta que al últim las emprén pel camí de la passió amorosa; ni la contradicció á semblants amors del masover Andréu, que tot d' un plegat y casi sense motiu cedéix y 'ls autorisa, son elements sufficientes pera constituir un drama.

Queda la simpática figura del poeta, Florenci; pero aquesta ab tot y tenir un gran relleu resulta secundaria dintre de la petita acció de l' obra, ja que la séva missió no es altra que la de llegir versos á uns rústechs segadors, que 's quedan encisats y aixó que 'ls versos que 'ls llegeix son molt lírichs; la de fer refunfunyar al masover, que veu ab disgust la existencia á casa séva de aquell element de perturbació del ordre doméstich; la de impulsar els amors del ex-seminarista ab la noya; y la de morir al final de l' obra, que coincideix ab la cayguda de la fulla, y sols perque es tísiech, y 'ls tísiechs solen morir á la tardor.

A despit de aquestas deficiencias fonamentals, l' obra té algunas escenas hermosíssimas: tot el primer acte mereix citarse com á modelo de sobrietat y efecte plástich; en el segón se destaca la declaració de amor de Gabriel á Rosó, y en el tercer las escenas últimas, verament emocionants.

Tot aixó indica lo qu' es capás de fer el senyor Iglesias el día que deixantse de simbolismes, y decadentismes, apliqui 'l seu talent á un assumpto sá, humá, sentit, fill més del cor y del estudi de las passións, que de certas caborias intelectuals y lucubracions desprovehidas de realitat.

L' execució esmeradíssima, descollant de una manera notable 'l senyor Borrás que s' ha guanyat el primer lloch en la escena catalana. Molt justa la senyora Delhom: el senyor Guitart una mica massa místich; el senyor Borrás (don Jaume) algún tant desigual, y ben reproduhidas com presas de la mateixa realitat, las figuras dels tres segadors, que poden posarse dignament al costat de las mes celebradas, entre las episódicas del Teatro catalá.

La primera representació alcansá un éxit complert. Y no 's comprén que 'ls qu' encenen el foch la primera nit, no procurin mantenirlo en las representacions successivas, devent considerarlo com á foch sagrat, ja que 's tracta de una producció eatalana escrita en serio y per altra part molt digna de ser vista.

* * *

Pels días 7 y 8 de desembre s' anuncian dos únicas funcions per la *divette* francesa *Marguerite Deval*

N. N. N.

GRAPATS DE GEBRA...

Fugint del fret de mitja nit, dos *nyébets* buscan un aixapluch dins d' una cambra que te per sostre un banch de Santa Mónica y un llit de fullám sech caygut dels plátans.

Ben apretats l' un contra l' altra, buscan allunyá el fret que 'ls membres els enrampa y esperant la son dolsa, que 'ls deslliura per un moment de fam y fret, entaulan la conversa següent:

—¿Y donchs, *Molletas*, qu' has fugit del Hospici?

—Sí, *Gandalla*.

Prefereixo ser lliure rodant mitj nú y patint *taro y carpanta* á vestir d' uniforme ofegantme en l' ambient d' aquella gábia.

—¿Que faltan els *ganyips*?

—No, pró aquell ranxo

es fret igual que tot. Allí tot glassa.

Soch nen encare y jo trobar volía el calfu d' un bressol, y aixó allí falta y trobas solsament fredor de ninxo.

—¿Y carinyo?

—El que tenen las hermanas també es fret, no te gust y el reparteixen d' igual modo que 'l ranxo.

Y aquí callan perque la son vencentlos els fá morí á mitj llabi las paraulas

—¡Caritat!

—No porto *sueltos*.

—¡Céntims per l' amor de Deu!

—Que Deu t' ampari

—¡Una almoyna!

—Fill, que Deu te fassi bé.

—¡Caritat!... Prou m' escarraso, pró son en vá tots mos prechs; no hi ha ni en cors ni en butxacas cap mena de *sentiments*.

La nit, crüelment freda, sembla que tot ho tinga cor-gelat.

Petant de dents, la pell esborronada, ensenyant el pit nú, sens res al cap, va un pobre trinxeraire á quí arrossegan, mes que acompanyan, dos municipals.

Un d' ells porta una manta, qu' es el cos del delicte, sobre 'l bras; els noctámbuls se paran curiosos aquell grupo mirant.

De dintre un fardo gros de pells y panyos per un barret de copa coronat surt una veu de tip que diu als guardias:

—¿Qu' ha fet aquet pillet?

—El compte... *tal*

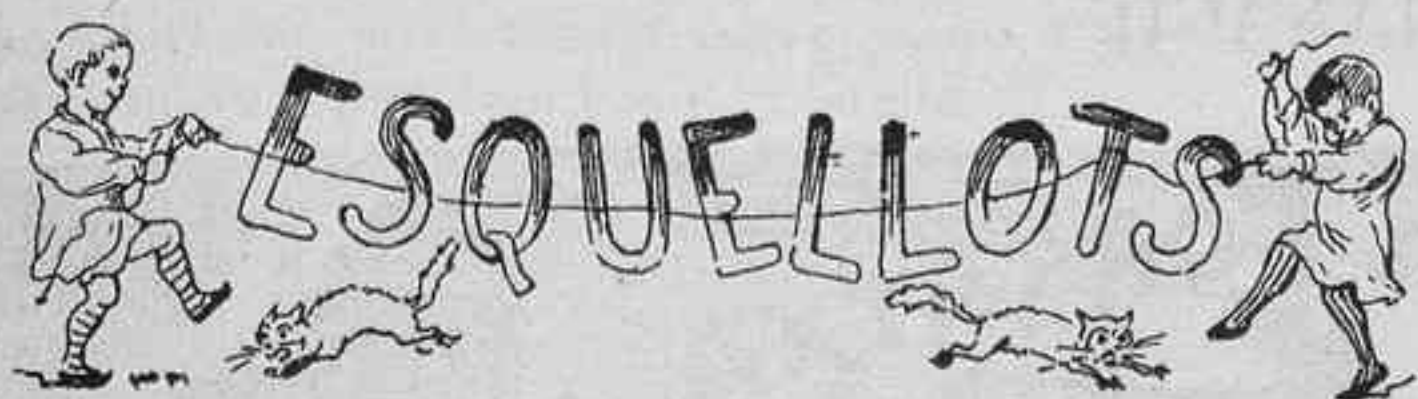
davant del *Lyon d' or* tenía el cotxe y ell li ha robat la manta del caball.

—¡Reventéuli el cervell d' un cop de sabre y així no tindrà ganas de tornáhi!

Y satisfet de son criteri recte y de son rígit modo de pensar, segueix sa vía aquell pilot informe de pells, panyos y carn.

En aquestas nits fredas en vá es que pari el pobre sas mans flacas; els durs de cor caminan mes depressa ó responen alguna paraulada y els bons no donan res per la peresa de tréures una ma de la butxaca.

JEPH DE JESPU

Ara s' ha trobat que aquelles cases del carrers de Sadurní y de Robador que anys enrera vá comprar l' Ajuntament, pagantne una quantitat respectable, no serveixen per res.

Aquest dia 'l Sr. Coll y Pujol las vá anar á visitar y se'n vá convéncer.

Pero si no serveixen, ja han servit.

Varen servir pera ferhi un bon negoci 'ls propietaris que las van vendre y 'ls regidors que van intervenir en la seva adquisició... perque, tothom ho sab: las ratas tenen quá.

* * *

El Sr. Coll y Pujol podria lluhirse de debó fent un punt d' home.

Li bastaria exigir la responsabilitat consegüent als regidors que van votar un acord tan gravós per Barcelona.

Quan no altra cosa 's lograria que dels escarmenats ne sortissin els advertits.

Al sindicat dels gremis li ha pujat la mosca al

nas ab motiu del escandalós augment de preu que las Companyías aliadas han posat al consúm de gas y d' electricitat.

De moment han acordat tancar els establiments á las vuit, pero lo mes práctic seria ferho á entrada de fosch: es á dir, donar la volta á las aixetas dels contadors, pera no tornarlas á aviar, fins que las empresas aliadas entressin en rahó.

Ja que 'ls sindicats explotadors demostran tenir tan poca conciencia, no estaria del tot mal celebrar las exequias del sigle de las llums completament á las foscas.

Una recomenació als alumnos de las Univeritats feta pel ministre del ram per conducte dels rectors de aquells establiments d' ensenyansa:

Que tots els que hajan complert l' edat de 17 anys procurin assistir als certámens civils que organisa la Societat de Tiro nacional.

* * *

A un estudiant vaig preguntarli:

—Ja 't preparas per anar als certámens de tiro?

Y ell me vá respondre:

—No dich que nó, sempre que 'l tal tiro no siga á fusell, sinó á fletxa, y donguin per blanco 'l cor de una noya maca,

La segona de las tres tandas d' industrials agafadas are fa un any per en Despujol, celebrá el passat divendres ab un dinar á *La Rabassada* l' aniversari de sa estada á *Villa-Trigueros*.

La festa tingué una pila de cosas notables: el dinar, espléndidament servit; l' alegría franca y cordial de tots els concurrents, portada á son máxim á l' hora dels brindis; el dia, únich de la senmana verdaderament primavera; y l' armonía gens alterada pel mes petit disgust, probant que las amistats comensadas fa un any en la presó 's mantenen cada dia mes fermas.

Ah, y un' altra cosa notable: el pá fet expressament per aquell dinar pel company Augé.

Els concurrents demostraren ésser uns desagrahits, no enviant un telegrama de felicitació á en Despujol, únich á qui devían aquelles horas alegres y expansivas.

Sr. Doménech y Montaner, que siga l' enhorabona pel seu nomenament de Director de la Escola de Arquitectura.

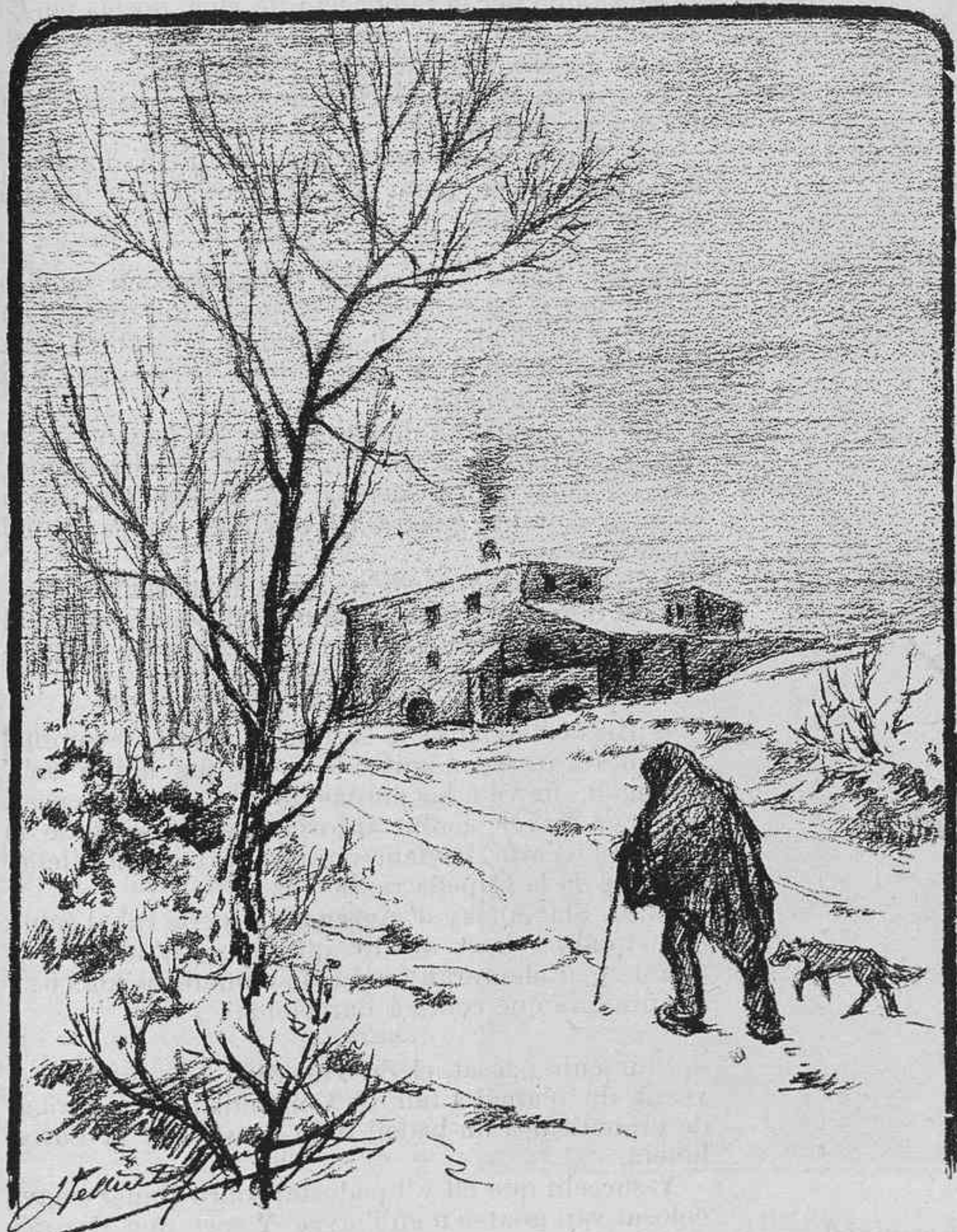
De segur que 'l govern li ha concedit, en premi á l' activitat febril que vá imprimir als treballs académichs del Ateneo Barcelonés durant els dos anys que vá tenir al séu cárrech la presidencia de aquella casa.

Perque 'ls burócratas de Madrit, deuen haver dit:

—Cert que 'l Sr. Doménech es catalanista; pero no quant á brahó per treballar es si fá ó no fá com nosaltres: quan no dorm está ensopit.

Y de aquí las simpatías que li

L' HIVERN AL CAMP

Las primeras neus.

NOSTRE ALMANACH

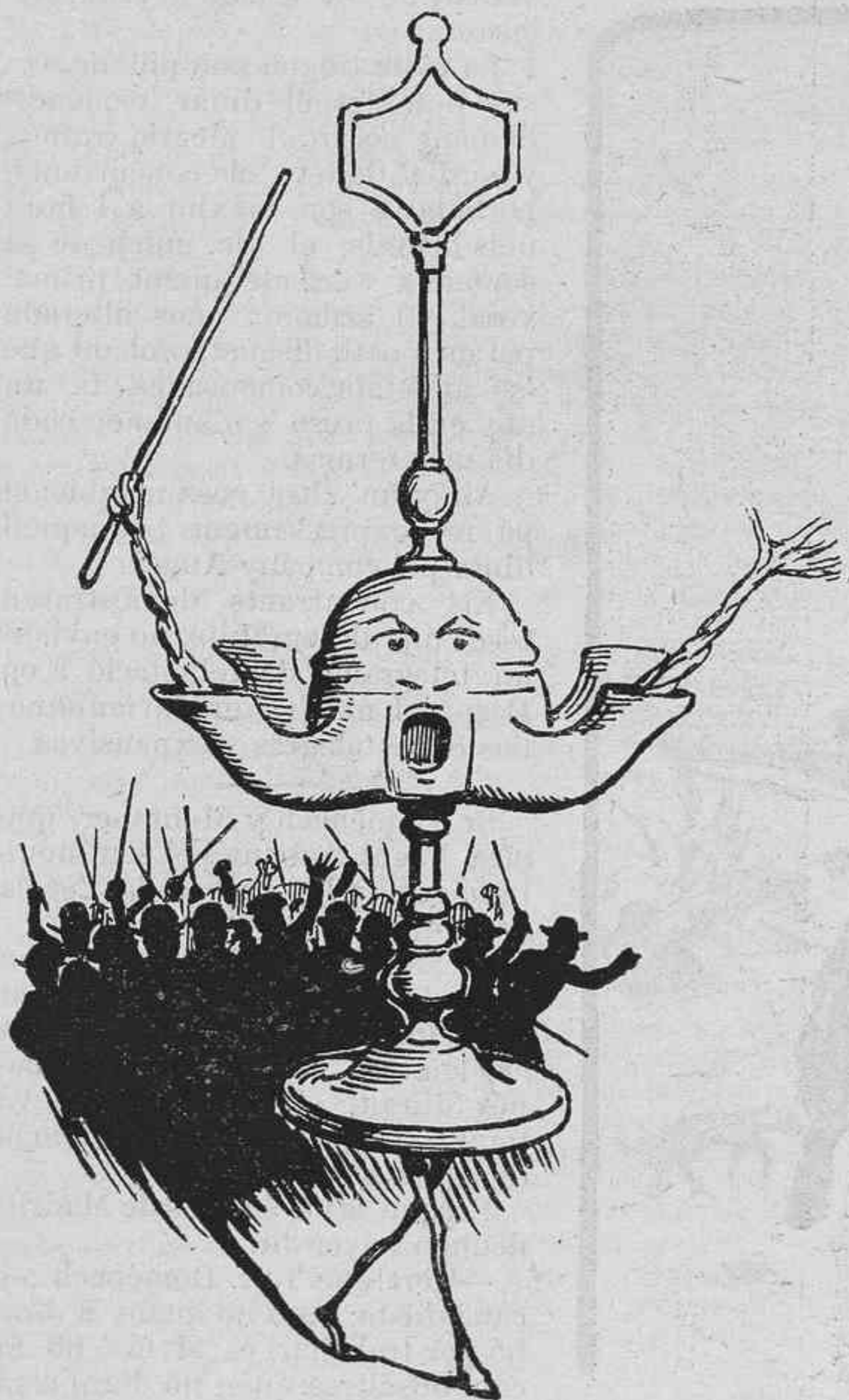

Facsimil del cartell anunciador, exposat en la llibreria de 'n López.

tenen, selladas pel nomenament de Director de la Escola de Arquitectura.

Y ara vaji dihent que á Madrid no son trempats. Podrá la vila del Os no ser port de mar... pero en fí, com diuhen ells: «*Algo se pesca.*»

EL CRIT DE LA LLUMANERA

—¡Ánimo, Barcelona, no t' arronsis!

¿Saben que m' hi estalviat un grapat de puros?
Y me 'ls hi estalviat per haver sigut *sobresseida* la causa que per la publicació de una poesia en *Lo Somatent* de Reus, se seguía contra 'l simpátich escriptor Joseph Barbany (Pepet del Carril).

Si arriban á engarjolarlo ¿que menos hauria pogut fer que portarli puros?

Ara, lliure... *y sin cuestas*, me limito á donarli l' enhorabona y en quant als cigarros me 'ls fumaré jo á la seva salut.

Al Saló Parés s' hi acaba d' exposar un quadro molt notable, suscrit pel Sr. Brugada. Representa un jardí de Granada, á plena llum, y produheix una ilusió complerta ab sa ben entesa perspectiva y la brillantés del colorit.

El Sr. Brugada ha donat un pas de gegant en sa carrera artística. Y per lo que á nosaltres toca, amichs com som d' alentat als artistes que saben avansar ab tanta gallardía, li envihém la mes cordial enhorabona.

En el *Cármén granadí* 'ns ha semblat véurehi creixer un lloer destinat á donar molt bona sombra al pintor que l' ha concebut y l' ha realisat de una manera tan espléndida.

—¡Alsa't Slavianky d' Agrenéff! ¡Alsa't y caminal! Aquesta frase, á imitació de la que figura en l' Evangeli, 'ns vé á las puntas de la ploma, al pensar, que per haver acullit informes equivocats de la premsa diaria, haviam donat per mort al célebre director de la Capella russa.

El Sr. Slaviansky d' Agrenéff gosa de cabal salut, de lo qual no hem de dir quant ens n' alegrém, y quant se 'n alegrarán també 'ls numerosos amichs y admiradors que conta á Barcelona.

Diumenje passat, el Sr. Tancredo, tot enfarinat y vestit de blanch á tall de Comendador, vá probar de hipnotisar á un badell á la plassa de la Barceloneta.

Y succehí que ell y 'l pedestal sobre 'l qual estava colocat van anarse'n en l' ayre. Y sort que després de la voltereta 'l badell no vá recullirlo, com hauria

pogut ferho, enviantlo de dret, ja qu' estava enfarinat, á que 'l passessin per la paella.

Ara, creguim D. Tancredo: ja que sab de hipnotisar, aprengui de fer salts mortals per lo que puga ser.

Ha sigut rebut académich de la de Ciències el Sr. Comas y Solá, tan conegut pels seus estudis astronómichs.

En l' acte de la recepció llegí un erudit treball sobre «la distribució del astres en l' espay.»

A un académich que hi assistí, li preguntaren:

—¿Que tal la memoria del Sr. Comas y Solá?

Y ell vá respondre:

—Molt bé, 'ns ha fet veure las estrellas.

Davant de las valentas invectivas del semanari *Juventut*, saben que ha fet *La Garsa*?

Ha tancat el bech y ha ficat el cap sota del ala.

Y ara que no 's queixi si tothom se'n riu, perque ab el cap sota del ala ¡fa una fila!

Llegeixo:

«Un diario de Madrid dice que la Duse dió una representación en el Palacio Real y que no gustó á la distinguida concurrencia.—Felicitamos á la artista por haber obtenido tan alto honor.»

¡Y ara vegin si es extrany!

A pesar de treballar en el Palau Real, probablement la Duse no va agradar per massa *realista*.

¡Quín ápat més suculent no devia ser el celebrat en el Sagrat Cor de Jesús (Sarriá), en commemoració del centéssim aniversari de la seva fundació! Suculent y ben concorregut, perque 'ls comensals no baixavan de 400; ben concorregut y edificant, perque ab tot y ser gent devota, 'l fondista va cuidar que 'l *menú* sigues enterament igual al que á París va servirse als arcaldes de la República francesa.

Y edificant sobre tot perque tractantse del Sagrat Cor, res més natural que recordarse del ventrell. El cor y l' estómach son ve-híns, y bó es que visquin bé.

Apenas s' ha enunciat l' idea d' establir á Barcelona un port franch, s' ha despertat l' afició á tenirne també las moltas altras poblacions del Litoral.

Entre ellas s' hi contan Bilbao, Cádiz, Málaga y algun' altra.

Perque, lo que diuhen els ve-híns d' ellas: lo que 's fá per Catalunya s' ha de fer per nosaltres, que no som de pitjor condició que 'ls catalans.

Y ara veurán com no 's tindrà en compte ni 'l privilegi de haver sigut els barceloníns els primers en demanarlo. Y també veurán, com lo del port franch, ab tot y ser un projecte tan ventatjós pel país, fracassa... per un excés de *franquesa*.

En un restaurant. Un parroquíá al mosso:

—¿No es veritat, noy, que no está bé dir mal dels pobres vells?

—En efecte, senyor.

—Llavors no diguém res de aquest pollastre que acabas de servirme; pero fesme un favor: entornáte 'lá la cuyna.

—¿Sabs la muda de can Pons?

Donchs enrahona y no es faula.

—¿Qué, ha recobrat la paraula?

—No; pero té relacions.

—La nena no vol callar.

Vés y bólcala al moment

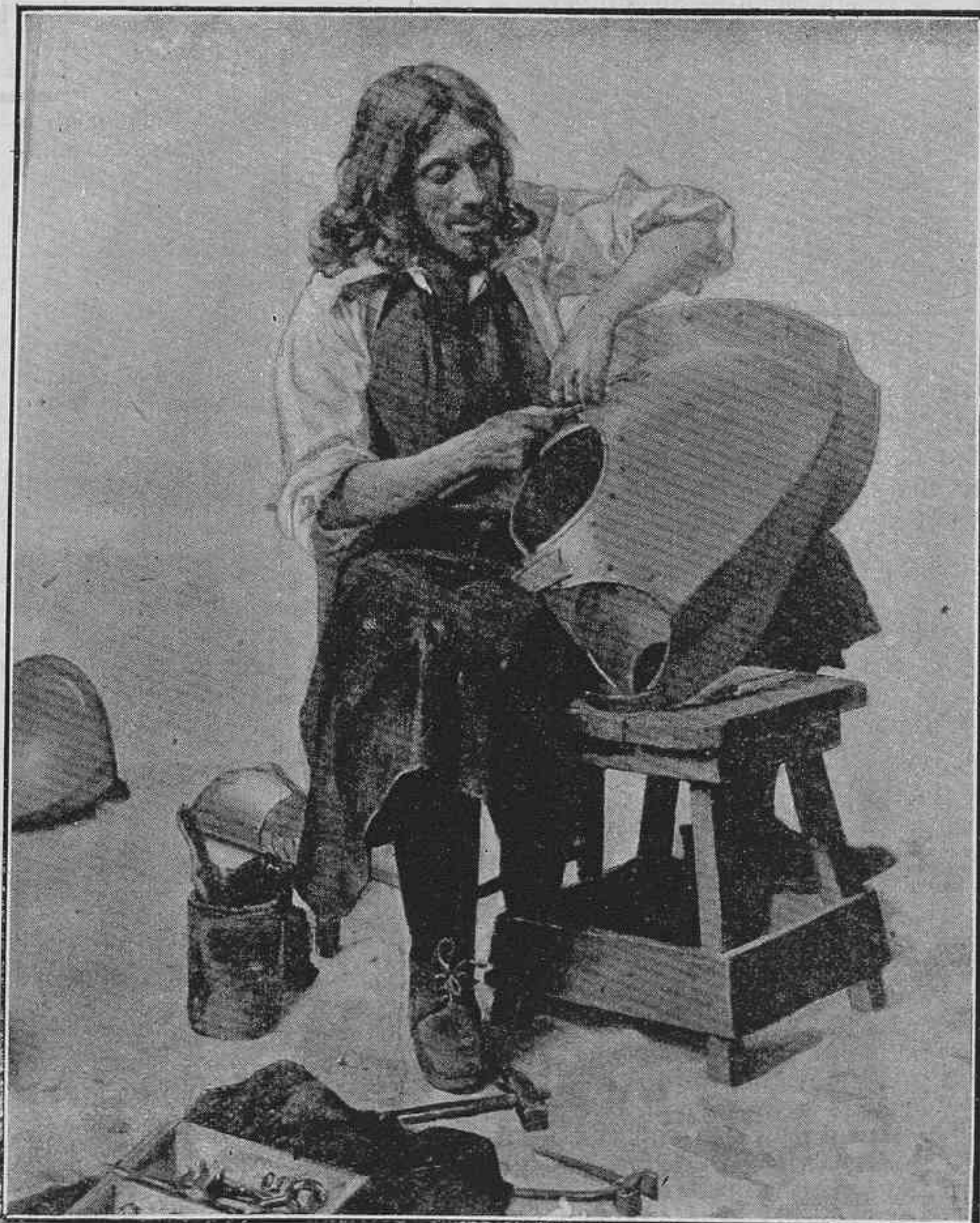
que deu anar massa xopa.

—¿Vol dir pobreta?

—¡Obeheix

y no repliquis, xerraire!

ART CATALÁ

ARREGLANT LA CORASSA

Quadro del insigne pintor Antoni Fabrès.

—Donchs ¡tinga!
 —¡Jesús! ¿Qu' has fet?
 —Miri: hi tombat el bressol.
 ¿No m' ha dit que la volqués?

—¿Sents cóm plora 'l nen?
 —Procura
 aconsola'l. Donli pa.
 —No ho vull que li deu menjá:
 D' aixó plora la criatura.
 ¡De massa tip!
 —¿Qué 's daleixi,
 donchs, oy? S' hi fon, com hi ha mon.
 —Per xó mateix que s' hi fon.
 No n' hi deu fins que s' hi engreixi.

¡Pobra bestia! tothom diu,
 si pel carré 'n cau alguna;
 pro si pert l' equilibri una
 persona, tothom se 'n riu.

—Moltas voltas t' hi manat
 que vull el caldo colat.
 —Colat es com vosté 'l vol.
 —Pro si tot es plé de col.
 —Per xó mateix qu' es colat.

M. BADÍA

Després de molt badallar
 un cessant atrotinat,
 al últim digué: —¡Carat!
 Ja estich tip de dejunar.

CARLOS D' ALFONSO

A LO INSERTAT EN LO PENÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Em-bo-li-ca-do-ra*.
- 2.ª ID. 2.ª—*Ro-ve-lló*.
- 3.ª ANAGRAMA.—*Sarró—Sorra*.
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*El arcediano de San Gil*.
- 5.ª CONVERSA.—*Breda*.

XARADAS

I

La Tot, quart Tres-quart-quinta va aná un día
 per veure á sa tres-quarta Quarta-quinta,
 y va pasarli un cas, que vull contarli,
 no hu si es veritat ó hu-invers mentida.

Anant per cert camí, va trobá á un home,
 que feya vía avall dalt d' un quart-prima,
 boy anantse atipant de una-segona
 barreiant'hi ademés rahims y figas.

La dona s' estranyá de tal barreja
 y aixís mateix li diu mentres se 'l mira:
 —Voldría que 'm diguesseu vos, bon home

si curan d' algun mal tals porquerías?—
 y l' home, complascent, sense preámbuls,
 aixís mateix aquest discurs li endilga:

—Si 'm menjo aixó, no es pas per gust ni ganas,
 ho fa tothom ja fa un grapat de días;
 com que 'l govern no 'ns deixa ni cinch céntims
 ens veyem obligats á fer tal vida.

Jo 'n tinch, d' aixó, moltas, hu-invers-tres-dugas
 y es clar, tinch de menjarne cada día
 si no m' ho menjo es fáeil que m' ho prenguin
 y em quedaría al ff, del tot en bitza.

Suposo, donchs, que ja queda enterada
 y ab lo sentit del cas ja quart-tres-quinta
 me 'n vaig, que haig de trobar á la cinch-doble:
 Ara ja ho dos-girat si no ho sabía.

DOMINGO BARTINANGA

II

—Pórtam la hu-dos, depressa, tú, xicot.
 —¡Miri que may hu-tres, senyor Rabell!
 —¿Sabs que tens de tres-dos plé lo clatell?
 —¿Y que sempre vosté ha de serne un tot?

FRANCISQUET SERRA

ANAGRAMA

De dalt de un total va caure
 la total del senyó Estrada;
 ab tanta de mala sort
 que 's va rompre la espinada.

SISKET D. PAILA

TRENCA-CLOSCAS

D. PIO TELLÉS SOLS

Formar ab las anteriores lletras lo títul de un aplaudit
 drama castellá.

UN NYÉBIT ENCOSTIPAT

ROMBO

• • • • •
 • • • • •
 • • • • •
 • • • • •

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Sego-
 na: planta.—Tercera: juguets.—Quarta: aucell (plural).—
 Quinta: capital extranjera.—Sexta: número.—Séptima.
 consonant.

EDUARDO

CONVERSA

—Ernesto: la Carme diu que quan acabis la carrera 't
 vol regalá una cosa.

—¿Qué?

—Lo que ara mateix t' acabo de dir.

KROKS Y LLIMÓ

GEROGLÍFICH COMPRIMIT

J D
 1,900

CARLOS SOLER

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Estampa de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
 del Olm, núm. 8.

ANTONI LOPEZ, EDITOR, RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 20, LLIBRERÍA ESPANYOLA, BARCELONA. CORREU: APARTAT NÚMERO 2

ALMANACH

DE

La Esquella de la Torratxa

pera 1901

Queda completament

GOTAT

Supliquém als nostres correspon-
sals s' abstinguin de fer cap més pe-
dido, á fi d' evitar gastos de correu.

AVIAT SORTIRÁ

'l popularíssim

ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

pera l' any 1901

Un tomo de unas 200 planas atestadas de caricaturas y escrit per escriptors de punta.

El preu com sempre, DOS RALETS

ÚLTIMAS publicaciones.	Emilia Pardo Bazán.—Cuarenta días en la Exposición.	Un tomo, Ptas. 3'50
	Alberto Casañal.—Baturradas.	» » 1
	Vicente Blasco Ibáñez.—Entre naranjos.. . . .	» » 3
	Federico Nietzsche.—El origen de la tragedia.	» » 2
	Luis Taboada.—Intimidades y recuerdos.	» » 3
	Rafael Altamira.—Cuestiones hispano-americanas.	» » 1'50
	Sienkiewicz.—Las tres novias del pintor.	» » 0'50
	Emerson.—El hombre y el mundo.	» » 2

120 Maneras de guisar huevos. Precio 2 reales.

Obra de gran éxito

LOS DOS PILLETES

Novela escrita en francés por *Pierre Decourcelle*, con el título de *LES DEUX GOSSES*
y vertida al español por *Juan B. Enseñat*.

Dos tomos en 8.º, **Pesetas 4** los dos tomos.

En preparació

NÚMERO EXTRAORDINARI de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Destinat á commemorar l' acabament del sigle

BARCELONA Á TRAVÉS DEL SIGLE XIX

ULLADA RETROSPECTIVA

Sortirá á primers del any que vé.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d' extravíos, no remetent ademés un ral per certificat. Als corresponals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

LA NOTA DE LA SEMANA

Aspecte de la Llibreria Espanyola el dia de l'aparició del nostre *Almanach*, y en el moment en que un agutzil pretén fer retirar el cartell anunciador.